

DOI 10.31558/2307-2318.2019.4.5

УДК 336.744

Савченко М.В., д.е.н., доцент, професор кафедри міжнародних економічних відносин Донецького національного університету імені Василя Стуса

Короленко В.О., магістрант Донецького національного університету імені Василя Стуса

Порошина О.В., магістрант Донецького національного університету імені Василя Стуса

СУЧАСНИЙ СТАН КРИПТОВАЛЮТИ НА ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ АРЕНІ ТА ЇЇ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

У статті досліджуються новації в грошовій сфері, а саме поява нової, сучасної форми грошей – цифрової валюти. Визначено форми даної валюти, а саме електронні та віртуальні гроші. Проаналізовано динаміку розвитку найпершої та нині найдорожчої криптовалюти – Bitcoin. Зазначено загальний стан використання криптовалюти в світі. Також виділені переваги та недоліки використання цифрової валюти. Висвітлено топ-10 криптовалют в світі на 2019 рік, серед яких з найбільшою ринковою капіталізацією є Bitcoin, Ethereum, Ripple. Виявлено залежність від рівня економічного розвитку країни та ступеня впровадження криптовалюти. Вивчено світовий законодавчий досвід в питанні регулювання сфери обігу криптовалют і особливості оподаткування, можливість застосування його в українському законодавстві щодо легалізації криптовалюти і мінімізації ризиків в процесі використання. Перелічено компанії в Україні, в яких можна розраховуватись в Bitcoin. Розглядаються перспективи поширення та подальшого розвитку криптовалют в Україні та на світовій арені. Відзначено, що за умови удосконалення грошової технології, її правильного законодавчого регулювання та покращення інфраструктури даний фінансовий інструмент займе важливе місце в повсякденному житті людей.

Ключові слова: цифрова валюта, криптовалюта, Bitcoin, Ethereum, Ripple, віртуальна валюта, платіжний інструмент.

Рис. – 3, Табл. – 4, Літ. – 13

Савченко М.В., Короленко В.О., Порошина О.В.

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ КРИПТОВАЛЮТЫ НА ГЛОБАЛЬНОЙ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ АРЕНЕ И ЕЕ ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ В УКРАИНЕ И МИРЕ

В статье исследуются новации в денежной сфере, а именно появление новой, современной формы денег - цифровой валюты. Определены формы данной валюты, а именно электронные и виртуальные деньги. Проанализирована динамика развития самой первой и ныне самой дорогой криптовалюты - Bitcoin. Указано общее состояние использования криптовалюты в мире. Также выделены преимущества и недостатки использования цифровой валюты. Представлены топ-10 криптовалют в мире на 2019 год, среди которых с наибольшей рыночной капитализацией являются Bitcoin, Ethereum, Ripple. Выявлена зависимость от уровня экономического развития страны и степени внедрения криптовалюты. Изучено мировой законодательный опыт в вопросе регулирования сферы обращения криптовалюты и особенности налогообложения, возможность применения его в украинском законодательстве по легализации криптовалюты и минимизации рисков в процессе использования. Перечислены компании в Украине, в которых можно рассчитываться в Bitcoin. Рассматриваются перспективы распространения и дальнейшего развития криптовалюты в Украине и на

мировой арене. Отмечено, что при усовершенствовании денежной технологии, его правильном законодательном регулировании и улучшении инфраструктуры данный финансовый инструмент займет важное место в повседневной жизни людей.

Ключевые слова: цифровая валюта, криптовалюта, Bitcoin, Ethereum, Ripple, виртуальная валюта, платежный инструмент.

Savchenko M., Korolenko V., Poroshyna O.

THE CURRENT STATE OF THE CRYPTOCURRENCY IN THE GLOBAL ECONOMIC ARENA AND ITS PROSPECTS OF DEVELOPMENT IN UKRAINE AND THE WORLD

The article explores innovations in the monetary sphere, namely the emergence of a modern form of money - digital currency. Forms of this currency, such as electronic and virtual money, are defined. The dynamics of development of the first and the most expensive cryptocurrency now - Bitcoin is analyzed. The general state of the cryptocurrency usage in the world is indicated. The advantages and disadvantages of using digital currency are also highlighted. The Top-10 cryptocurrencies in the world for 2019 are highlighted with the largest market capitalization of Bitcoin, Ethereum, Ripple. The dependence of the economic development level of the country and the degree of cryptocurrency implementation is revealed. The world legislative experience in the field of regulation of the cryptocurrency is researched. The possibility of its application in the Ukrainian legislation by the cryptocurrency legalization and minimization of risks in the process of use are studied. Prospects for the spread and further development of cryptocurrencies in Ukraine and in the world are considered. It is noted that providing the improvement of monetary technology, its proper regulation and improvement of infrastructure, this financial instrument will occupy an important place in people's daily life.

Keywords: digital currency, cryptocurrency, Bitcoin, Ethereum, Ripple, virtual currency, payment instrument.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Зі світової історії грошей можна побачити, що якої би форми вони не набували в процесі еволюції, гроші все одно залишаються єдиним мірилом вартості товарів та послуг, а також виконують функції засобу платежу, обігу та заощадження. На сьогодні, бурхливого розвитку набули цифрові валюти. В залежності від рівня економічного та соціального розвитку країни по різному ставляться до новітніх технологій, до їх впровадження в усіх сферах суспільного життя. Нині в розвинених країнах широко почали застосовувати такий новий, інноваційний платіжний інструмент, як криптовалюти. Тож Україні також потрібно долучатись до світових тенденцій в даній галузі, впроваджувати ефективно використання цифрових грошей. Національний Банк України, Міністерство фінансів, уряд мають різні погляди щодо статусу криптовалюти та ризиків, що виникають у цій сфері.

Актуальність дослідження полягає в тому, що на сьогодні криптовалюти швидко розвиваються і мають як переваги, так і недоліки. Відсутність в багатьох країнах, в тому числі Україні, чіткого визначення криптовалюти, а також законодавчої бази створює певну небезпеку та ризику.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми, що розглядається. Нині в світовій економіці немає єдиних нормативно-правових актів, які б регулювали обіг цифрової валюти, проте існує достатньо наукових праць вітчизняних і зарубіжних вчених з даної тематики. Вагомий внесок у розвиток питання криптовалюти зробили такі

науковці як Семенген І. Б., Москальов А. А., Урбанович В. А., Зозуля Н., Васильчак С. В., Жувагіна І. О., Мейш А. В. Проте, на нашу думку, мала недостатня приділена дослідженню розвитку криптовалют в Україні, їх легалізації для нівелювання потенційних ризиків.

Метою статті є дослідження динаміки розвитку криптовалюти в сучасній економіці, вивчення питання врегулювання застосування цифрової валюти в Україні та в світі, оцінка перспектив і ризиків її використання в нашій країні та на глобальній арені.

Виклад основного матеріалу. В сучасних умовах нестримного зростання грошових ринків, активного розвитку новітніх технологій та інновацій, динамічних трансформацій глобальних економічних процесів поруч з реальною економікою активно розвивається віртуальна, основою якої є обіг цифрової валюти.

Цифрова валюта існує у двох формах: електронні гроші, які є лише цифровим відображенням реальних грошей і циркулюють у реальній економіці з метою транзакцій останніх з одного банківського рахунку на інший; криптовалюта, яка є віртуальною валютою, що вільно обертається в цифровому світі.

Термін «криптовалюта» набув поширення після фінансової кризи 2008-2009 років, яка значно похитнула світову грошову систему і призвела до послаблення довіри до американського долара. Поява криптовалюти розв'язала проблему подвійних витрат при використанні фінансових інструментів, оскільки суб'єкти фінансового ринку мають доступ до особистих віртуальних гаманців (аналог банківського рахунку), який служить буфером для трансформації реальних грошей у криптовалюту. Віртуальні гаманці розміщуються на торгових платформах, запропонованих брокерами віртуальних систем. Власник віртуального гаманця сам генерує цифровий код, що в майбутньому відобразатиме номер його віртуального рахунку, а також слугуватиме основою для подальших транзакцій. Bitcoin вважається першою криптовалютою на віртуальному ринку і наразі вона є найдорожчою в світі. Динаміка росту курсу Bitcoin до американського долара за 2014-2019 роки зображена на рис. 1. В період 2010-2013 років курс Bitcoin коливався від 0,06\$ у 2010 році до 400\$ у 2013 році.

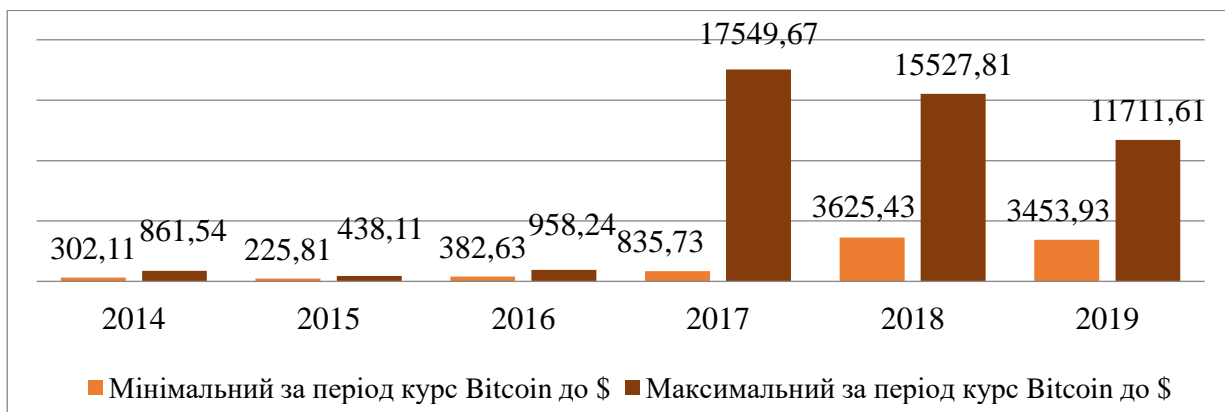

Рисунок 1 - Динаміка росту курсу криптовалюти Bitcoin до американського долара за 2014-2019 роки

Джерело: складено авторами на основі [1, 2]

Рисунок 1 демонструє нестабільність Bitcoin і криптовалюти в цілому, тому на біржах обміну віртуальними валютами (торгівельні платформи, що створені з метою торгівлі криптовалютами) можна як стати мільйонером, так і банкрутом в одну мить. Наприклад, якщо придбати криптовалюту за мінімальним курсом, а в піковий період продати її за курсом мінімум вдвічі-втричі вищим, то можна заробити капітал з

невеликих витрат. Таким чином, вартість цифрової валюти перевищила вартість унції золота. Ціна за одну трійську унцію золота (близько 31,1 г) 1237 USD. Одною з причин такого ажіотажу послужило зростання спекулятивного інтересу до Bitcoin як засобу швидкого збагачення. Принцип роботи бірж криптовалют відповідає принципу роботи звичайних біржових платформ реальних грошей – вони заробляють за допомогою цінового спреда (різницею між цінами купівлі та продажу), або беруть комісію за обслуговування від 0 до 7% [3].

Віртуальна економіка тісно пов'язана з тіньовим ринком, оскільки дає широкі можливості для відмивання грошей. Ідентифікація власників віртуальних гаманців не є повною, а рахунок є номерним, що зводить прозорість транзакцій до мінімуму. На рисунку 2 схематично зображене місце криптовалюти в глобальній економіці.

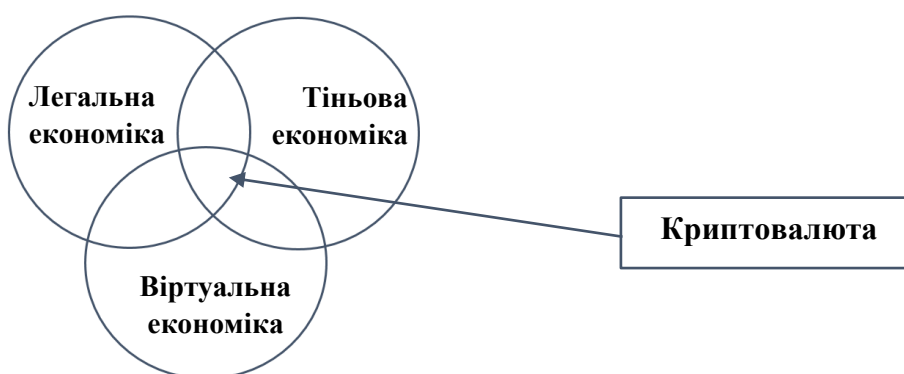

Рисунок 2 - Місце криптовалюти в глобальній економіці [3]

Таким чином, можна виділити ряд позитивних і негативних аспектів функціонування криптовалют за такими показниками як вартість валюти, можливість управління віртуальним гаманцем, прозорість, ліміти, волатильність, анонімність, надійність тощо (табл. 1). Варто також зазначити, що вартість комісії за здійснення фінансових операцій у криптовалюті досить низька, що робить її доступною у використанні. Досить важливим є аспект неможливості внесення криптовалюти до статутного капіталу юридичних осіб, оскільки невизначеність правового статусу криптовалюти не дозволяє використовувати її як актив [4].

Законність використання віртуальної валюти залежить від багатьох факторів, зокрема місця перебування суб'єкта здійснення операцій, можливості його ідентифікації та мети використання цієї валюти. Зважаючи на це, віртуальні валюти кидають суспільству глобальні виклики, чіткий контроль над якими кожна держава повинна встановити особисто, із залученням правоохоронних органів.

Високорозвинені країни прагнуть врегулювати електронні платежі, взявши їх під контроль держави, обклавши податками, та зменшити ризики в процесі її застосування. Держави зі слабкою економікою не готові до впровадження подібних платіжних систем. Тому більшість урядів вибрали лінію нейтралітету, уникаючи будь-яких рішень щодо віртуальної валюти. Прямі заборони щодо використання криптовалюти на сьогоднішній день встановлені в Болівії, Еквадорі, Таїланді і В'єтнамі [5].

Багато розвинених країн, в числі яких США, Японія, Китай, Канада дозволили обіг відповідної валюти, законодавчо закріпили чи підкріпили правовий режим, роз'яснили поняття Bitcoin та аналогів та сформулювали відповідну судову практику.

Таблиця 1

Позитивні і негативні аспекти функціонування криптовалют в світовій економіці

Позитивні аспекти	Негативні аспекти
Криптовалюта може використовуватися не лише як платіжний засіб, але і як інвестиційний інструмент.	Використання криптовалюти час від часу піддається хакерським атакам, що викликає недовіру у потенційних користувачів та не спонукає інвесторів вкладати значні кошти у цифрові активи.
Вартість криптовалют захищена від інфляції.	Висока вартість криптовалюти на сьогодні залежить перш за все від високого попиту та обмеженої пропозиції.
Користувачі самостійно керують власними рахунками.	Правоохоронним органам складно контролювати фінансові махінації з використанням криптовалют.
Фінансові операції з криптовалютою не є лімітованими.	Нелімітованість трансакцій дає широкі перспективи для відмивання грошей.
Значна волатильність криптовалют дає широкі можливості біржовим інвесторам для заробітку.	Спекулятивність ринку віртуальних валют підвищує їхні інвестиційні ризики.
Персональні дані власника електронного гаманця зберігаються в таємниці, що сприяє захищеності від крадіжки особистих даних.	Відсутність законодавчого регулювання статусу та обігу криптовалют.
Історія трансакцій є відкритою, тому якщо буде проведена фінансова махінація, у всіх користувачів буде доступ до даних трансакції.	Втрата паролю або доступу до електронного гаманця призведе до повної втрати криптовалюти.
Криптовалюту можна відправити та отримувати в будь-якій точці світу і у будь-який момент часу.	Криптовалюти використовують на чорному ринку або з метою ухилення від сплати податків.

Джерело: складено авторами на основі [3, 4]

В таблиці 2 роз'яснено державне регулювання криптовалюти у високорозвинених країнах, а також зазначено умови оподаткування операцій з криптовалютою.

Що стосується України, то перспектива легалізації криптовалюти все таки існує. Рішенням національного координаційного центру кібербезпеки було доручено відповідним органам влади створити робочу групу для напрацювання нормативно-правових пропозицій щодо регулювання цього питання, а саме: визначення державного регулятора та порядку функціонування ринку криптовалют, встановлення порядку проведення моніторингу трансакцій з використанням криптовалют, а також порядку оподаткування доходів від здійснення криптовалютних операцій відповідно до вимог законодавства України [4].

Станом на 2019 рік кількість криптовалют у світі становить 2369 одиниць. До найбільших за обсягом ринкової капіталізації відносяться такі криптовалюти як Bitcoin, Ethereum, Ripple, Litecoin, EOS та інші (табл. 3). Найбільший обсяг емісії криптовалюти Ripple (43 298 481 757 XRP), а найменший – Bitcoin (18 051 087 BTC).

Таблиця 2

Державне регулювання криптовалюти та її оподаткування в різних країнах світу

Країна	Державне регулювання та оподаткування
США	Криптовалюта розглядається одночасно як гроші, власність та біржові товари. На федеральному рівні деякі криптовалютні компанії повинні бути зареєстровані як оператори з переказування коштів у Мережі боротьби з фінансовими злочинами. На рівні штатів діяльність таких компаній підлягає ліцензуванню. Як власність цифрові гроші розглядаються з метою оподаткування. Операції з криптовалютою оподатковуються. Ставка федерального податку залежить від суми прибутку і становить 15%-35%.
Канада	Сплата за товари та послуги за допомогою цифрових грошей підлягає оподаткуванню як бартерна угода. Крім того, під час продажу криптовалюти стягується податок на доходи, податок на прибуток або податок на капітал.
Китай	Криптовалюта розглядається регулятором як товар. Оподаткування здійснюється відповідно до стандартів для товарів. Операції з криптовалютою оподатковуються податком на прибуток, податком з доходів і податком на приріст капіталу, а під час її продажу стягується ПДВ.
Японія	Оподатковуються прибутки не лише від продажу криптовалют, а також і від обміну однієї криптовалюти на іншу; ставки податку від 15% до 55% (якщо прибутки більше 40 мільйонів єн).
Сінгапур	Доходи від приросту вартості криптовалют не оподатковуються; прибутки від продажу криптовалют несінгапурським покупцям не оподатковуються; доходи від продажу товарів за криптовалюту відображаються за ринковою ціною товарів на дату продажу, як і витрати; постачання криптовалют розглядається як постачання послуг, яке підлягає оподаткуванню ПДВ.
Ізраїль	Криптовалюта розглядається як «актив», а доходи від її продажу класифікуються як доходи від капіталу; продаж криптовалют оподатковується податком на приріст капіталу за ставками 25% для фізичних осіб і 47% для юридичних; юридичні особи, що здійснюють реалізацію криптовалюти, оподатковують відповідні операції ПДВ у розмірі 17%, а фізичні особи, крім майнерів, від ПДВ звільнені;
Мальта	Ставка податку на прибуток визначена на рівні 35%, але є можливість повернути сплачений податок; загальна ставка ПДВ становить 18%; продаж криптовалют за грошові кошти не оподатковується ПДВ; придбання товарів за криптовалюти не оподатковується ПДВ для покупця, однак постачання товарів продавцем оподатковується.

Джерело: складено авторами на основі [5, 6]

Bitcoin не випускаються центральними банками і не залежать від кредитно-грошової політики тієї чи іншої держави. Емісія відбувається тільки в цифровому вигляді. Запланована емісія криптовалюти складає не більше, ніж 21 мільйон Bitcoin, тому загалом випускається все менше і менше монет [4].

Таблиця 3

Топ-10 криптовалют за капіталізацією ринку станом на 2019 рік

№	Валюта	Символ	Ринкова капіталізація	Ціна	Обсяг валюти
1	Bitcoin	BTC	\$154 091 136 024	\$8 536,39	18 051 087 BTC
2	Ethereum	ETH	\$19 911 189 986	\$183,38	108 577 253 ETH
3	Ripple	XRP	\$11 408 341 951	\$0,2634	43 298 481 757 XRP
4	Bitcoin Cash	BCH	\$4 841 044 150	\$267,22	18 116 275 BCH
5	Tether	USDT	\$4 136 147 883	\$1,01	4 108 044 456 USDT
6	Litecoin	LTC	\$3 717 376 409	\$58,36	63 692 721 LTC
7	EOS	EOS	\$3 165 890 740	\$3,37	940 436 941 EOS
8	Binance-Coin	BNB	\$3 152 310 001	\$20,27	155 536 713 BNB
9	Bitcoin SV	BSV	\$2 231 827 347	\$123,52	18 068 415 BSV
10	Stellar	XLM	\$1 445 362 577	\$0,0720	20 054 779 554 XLM

Джерело: складено авторами на основі [7]

Міжнародні компанії, які здійснюють фінансові операції з криптовалютою Bitcoin походять більше, ніж з 43 країн. На США припадає 55% всіх фінансових угод і операцій з Bitcoin, на Великобританію – 6% від загальної кількості угод, на Сінгапур – 3%, на Японію, Південну Корею та Китай – по 2%, на решту країн – 29% разом. Найбільші компанії світу, які не походять з США та здійснюють фінансові операції з криптовалютою Bitcoin, представлені на рис. 3 [8].

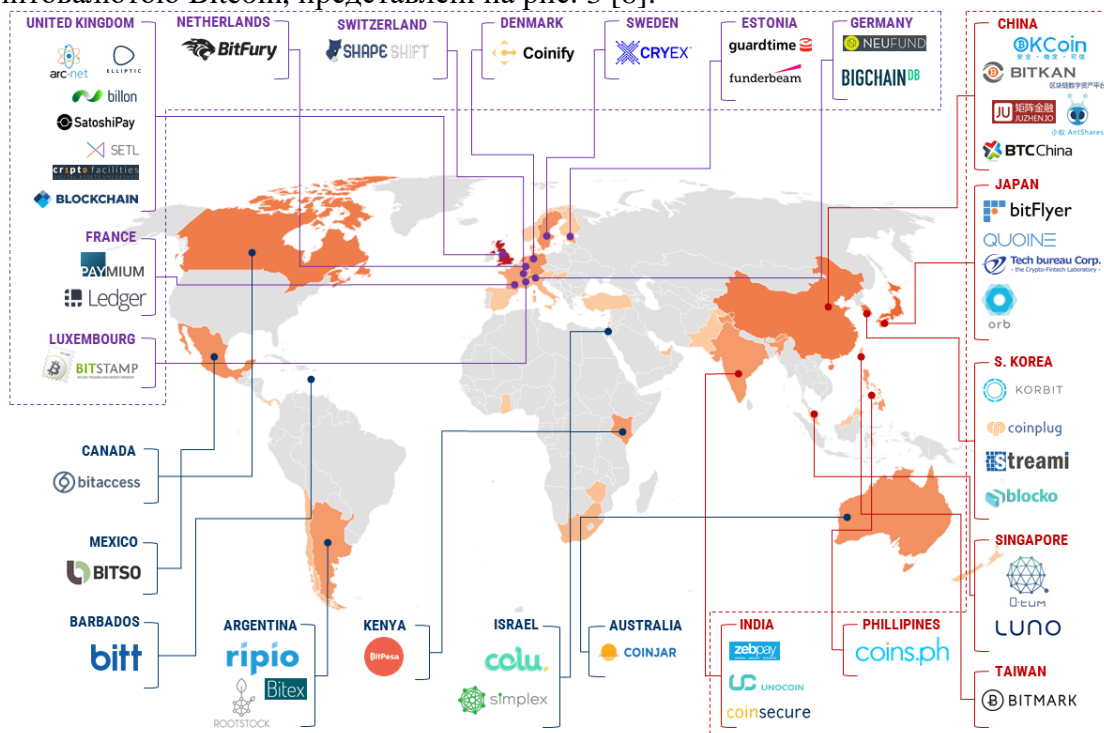

Рисунок 3 - Найбільші компанії світу, які не походять з США та здійснюють фінансові операції з криптовалютою Bitcoin [8]

Україна також проявляє зацікавленість до цифрових валют. Особливо це простежується з 2014 року, коли було створено громадську організацію, метою якої є поширення, розвиток та вивчення Bitcoin та інших віртуальних валют на території нашої держави – Bitcoin Foundation Ukraine (BFU). Це обумовлено рядом проблем в фінансовій

системі України, такими як: криза вітчизняної банківської системи, нестабільність гривні, мінливий курс валют та інші соціально-економічні труднощі, а також бажання фізичних та юридичних осіб використовувати інноваційні фінансові інструменти.

Перші українські компанії та агенції, що займалися криптовалютою, в основному пропонували фізичний обмін криптовалют за готівку, а також здійснювали грошові онлайн операції. Оскільки фізичні особи не стикалися з такого виду транзакціями до цього, здійснювати їх самостійно було ризиковано і технічно непросто. Тому подібного роду компанії взяли на себе роль своєрідного посередника, за що і отримують оплату у вигляді певних відсотків від загальної суми транзакції – подібно до звичайних банків [9].

На сьогодні, існують три біржі, де можна обміняти криптовалюту на гривні: Exmo (частка від всієї суми становить \$ 1,2 млн), Kupa (\$ 403 тис.) і BTC TRADE UA (\$ 232 тис.). Крім цього цим займаються 18 онлайн-обмінників і більш ніж 4 тисячі фізичних осіб в Україні. Офіційно ці компанії не зареєстровані як такі, що здійснюють цей вид діяльності через ризики та обмеження, пов'язані з юридичною не закріпленістю криптовалют [10].

Звісно, використання даних електронних грошей в Україні не можна порівняти з такими показниками, як у США, країнах Західної Європи чи Південно-Східної Азії [11]. Проте, в супереч тому, що широка громадськість ще і досі мало обізнана щодо різних криптовалют, в тому числі Bitcoin, в 2018 році Україна увійшла в топ-10 країн світу за кількістю користувачів криптовалютами. Це обумовлено популярністю використання Bitcoin серед українських ІТ-фахівців, які активно інвестують реальні гроші у віртуальну валюту [12].

Компанії в Україні, що приймають Bitcoin, зображено в табл.4. нараховують 23 компанії і більшість - онлайн-магазини. За Bitcoin можна купити квитки на концерт, виставку, кіно, театр, цирк, дельфінарій, планетарій. Даний спосіб оплати став можливим з жовтня 2015 року [13].

Таблиця 4

Компанії в Україні, які приймають розрахунки у Bitcoin [11]

Сфера	Компанія	Вид діяльності
Продажі	Tix24	Інтернет-магазин товарів
	Digit	Інтернет -магазин техніки
	Омега-Клімат	Інтернет -магазин кліматичної техніки
	Asic Trade	Інтернет-магазин обладнання для майнінгу
	BeAngel	Інтернет -магазин нижньої білизни та купальників
	Rechi.ua	Інтернет -магазин одягу
Юристи	Juscutum	Юридичні послуги
	Ильяшев и Партнери	Юридичні послуги
	Михайлюк, Сороколат и Партнери	Реєстрація торгової марки
ІТ	RX-name	ІТ-послуги, хостинг
	Unihost	Хостинг, домени
Різне	Adventure Tours	Організація пригод по Україні
	Centro Hostel	Хостел
	Videofabrika	Творча студія
	Твоя Усмішка	Стоматологія
	Golden Corn	Перевезення агропродукції
	Еко Лавка	Продаж органічних продуктів
	ГЕК	Ріелторські послуги
	Актив Принт	Друкарня
	Sendflowers	Продаж квітів

Висновки. Отже, використання цифрової валюти може здійснюватись у двох формах: електронні гроші, які є цифровим відображенням реальних грошей, та криптовалюта, яка є віртуальною валютою та немає центрального емітента. При цьому оплата криптовалютою є новим, революційним способом здійснення платежів в електронній комерції.

Перша криптовалюта Bitcoin з'явилася після фінансової кризи 2008-2009 років на фоні зниження довіри до долара, масових банкрутств фінансових установ, втрат населенням своїх депозитних заощаджень, інфляції. Наразі існує понад 2000 різних криптовалют, найбільш поширеними з яких є Bitcoin, Ethereum, Ripple, з яких Bitcoin має найбільшу капіталізацію і найвищу ціну, а за запланованим обсягом валюти, яка випускається - Ripple.

Основними перевагами криптовалют є можливість використання як інвестиційного інструменту, захищеність від інфляції, відсутність контролю та обмежень фінансових операцій, анонімність, висока швидкість операції та низькі комісії порівняно з банками. Проте, також існують і недоліки: можливість хакерської атаки, висока вартість криптовалюти, нестабільність її курсу, складність законодавчого регулювання, можливість ухилення від сплати податків та фінансування злочинних груп, спекуляції на ринку віртуальних валют.

Попри всі переваги та недоліки криптовалюти її перспективи є неоднозначними. Міжнародна практика використання криптовалюти показала, що її державне регулювання та оподаткування в різних країнах світу відрізняється. Високорозвинені країни впроваджують регулювання та контроль за електронними платежами, обкладають їх податками. Країни з більш слабкою економікою не готові до використання подібних платіжних систем. Тому вони обирають нейтралітет, уникають прийняття рішень у сфері віртуальної валюти, або взагалі її забороняють, як в Болівії, Еквадорі, Таїланді і В'єтнамі. Україна в цьому питанні залишається на стадії розгляду, проте існують перспективи легалізації криптовалюти.

Міжнародні компанії, які використовують криптовалюти знаходяться більш, ніж в 43 країнах, половина з яких походить з США. В Україні з 2014 року також активно розвивається використання даної валюти, що дозволило увійти в топ-10 країн світу за кількістю користувачів криптовалютами. Їх можна обміняти на гривні на трьох біржах та онлайн-обмінниках. Наразі існує 23 компанії, які приймають Bitcoin в Україні. Отже, за умови удосконалення технології, законодавчого регулювання та покращення інфраструктури є всі можливості, що криптовалюта – як альтернативний фінансовий інструмент займе важливе місце в повсякденному житті людей в усьому світі і в Україні зокрема.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Blockchain Luxembourg S.A. URL: <https://www.blockchain.com/prices>.
2. Buy Bitcoin Worldwide. URL: <https://www.buybitcoinworldwide.com/price>.
3. Семеген І. Б., Дребот Н. П. Місце і роль криптовалюти у світовій економіці. *Економіка та управління національним господарством*. 2018. Вип. 2. С. 36–39.
4. Москальов А. А., Попова Е. М. Криптовалюта на сучасній економічній арені та перспективи розвитку bitcoin, ethereum, ripple. *Молодий вчений*. 2018. №3. С. 680–684.
5. Урбанович В. А., Яковишина Н. А. Криптовалюта в Україні та в світі: стан, регулювання і перспективи розвитку. *Молодий вчений*. 2018. № 5 (1). С. 334-337.
6. Зозуля Н. Криптовалюта в Україні та світі: регулювання, правовий статус та оподаткування. *Українське право*. 2018. URL: <https://ukrainepravo.com/scientific->

thought/legal_analyst/kryptovalyuta-v-ukrayini-ta-sviti-regulyuvannya-pravovyy-status-ta-opodatkuвання.

7. Top 10 Cryptocurrencies by Market Capitalization. CoinMarketCap. 2019. URL: <https://coinmarketcap.com>.
8. Global Ledger: Mapping Bitcoin & Blockchain Startups Around The World. CB INSIGHTS. URL: <https://www.cbinsights.com/research/bitcoin-blockchain-startup-global-map>.
9. Васильчак С. В., Куницька-Ляш М. В., Дубина М. П. Використання криптовалют в сучасних економічних системах України: перспективи та ризики. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. Серія: Економічні науки*. 2017. Т. 19, № 76. С. 19-25.
10. Україна – у топ-10 країн за кількістю користувачів крипто валютами. URL: https://galinfo.com.ua/news/ukraina__u_top10_krain_za_kilkistyu_korystuvachiv_kryptovalyutamy_288287.html.
11. Жувагіна І. О., Замарайкін О. В., Будна Т. С. Bitcoin: українські реалії використання криптовалют в сучасних економічних системах. *Економіка та держава*. 2018. № 6. С. 97-100.
12. Где потратить биткоин в Украине. Минфин. URL: <https://minfin.com.ua/2017/11/22/31073133/>
13. Мейш А. В., Гавриш Р. О. Криптовалюта bitcoin як можлива світова валюта. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2018. № 5(1). С. 254-257.